

Vasario 16-toji Testiprina Jėgas Lietuvai Laisvinti!

REIKALAUKIM PAŠALINTI IŠ LIETUVOS SOVIETŲ JĖGAS

Rašo POVILAS P. DARGIS, SLA Prezidentas
TAUTOS LAISVĖS SUKARTI MININT

Lietuvos laisvės sukaktis yra viena gražiausių mūsų tautos švenčių. 1918 m. vasario 16 d. Aktas lietuvių tautai yra tas pat, kas amerikiečiams 1776 m. liepos 4 d. Deklaracija, tik su tuo skirtumu, kad Amerikai tada įkurė naują respubliką, o Lietuva atstatė seną savo valstybę, kuri susiformavo XIII šimtmečiu, karaliaus Mindaugo pastangomis ir žygiams.

Amžių eigoje Lietuva prarado savarankiškumą ir jos istorinis priešas, Maskva, paraiškino seną valstybę. Kelias į laisvę buvo ilgas ir sunkus. Tauta sudėjo didesnius aukus laisvei atgauti: kruviną 1831 ir 1863 m. sukilimai prieš maskolius, atkakli kova spaudai atgauti ir pagaliau Nepriklausomybės kovos net su trimis priešais — bolševikine Rusija, lenkais ir bermontininkais.

Nepriklausomybės metais Lietuva greitai suklestėjo, stiprėjo ekonomiai, kilo kultūriniai ir pasiekė kitų didelių laimėjimų.

Nėra reikalo kartoti, kaip Sov. Rusija vėl klasta ir jėga panaikino Lietuvos valstybę ir užgnaužė jos laisvę. Dabar komunizmo priedanga, kaip caristinės Rusijos laikais, tik žymiai žiauresnėmis priemonėmis, sovietai kolonizuoja kraštą, rusina ir naikina tautą.

Kenčiantį Lietuvą daug vilčių deda į savo sunus ir dukteris, įsikurusius Amerikoje ir kituose laisvuose kraštuose. Tėvynės šaukimas mus visus įpareigoja dalyvauti jos kovoje už laisvę. Nepakanka šandien gražių žodžių, reikia dar-

bių, kurie pagreitintų laisvės atėjimą. Todėl reikalaujame, kad iš Lietuvos būtų pašalinti Sov. Rusijos karinės jėgos. Sovietai turi grįžti į senovinius 1939 m. rubežius, kurių jie įsipareigojo laikytis ne viena sutartimi, padaryta su Lietuvos Nepriklausomos valstybės vyriausybe.

Minint Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukaktį, priimkime minėto turinio rezoliucijas ir siųskime jas JAV prezidentui, Valst. Departamentui, senatoriams, kongresmanams, Jungt. Tautoms, amerikiečių spaudai, radijo stotims. Amerikos lietuvių keliama balsas taip pat turi būti išgirstas. Jei šiais laikais jau Afrikos tautos, kurios niekad nebuvo sukuriosios savos valstybės, duodama teisė valdytis, tuo labiau tokia teisė turi būti suteikta Europos senai lietuvių tautai ir visom tom, kurios kenčia sovietų okupacija. Jei šiandien Maskva vis kalba apie pasaulio taikos išlaikymą, tai savo gerai valiai įvykdyti sovietai turi išpildyti būtina sąlyga: pasitraukti ne tik iš Kubos, bet iš visų pavergtų kraštų.

Mūsų kova turi būti atkakli ir ne vien tautos šventės proga kelkim balsą Lietuvos laisvei atgauti. Visur, visada ir visomis priemonėmis kovokim už lietuvių tautos suverenumą teisės, kokiomis naudojasi kiekvienas laisvas kraštas.

Tačiau tautos šventė, mūsų džiaugsmingo istorinio įvykio minėjimai, testiprina laisvojo Lietuvos dvasią ir mūsų viltis kovojant už Lietuvos Nepriklausomybę ir valstybės atstatymą.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ATSIŠAUKIMAS

Lietuviai! Mūsų brangioji tėvynė Lietuva vis dar šventai tebetiki, kad laisvasis pasaulis, matydamas pavojų savo laisvei, padės mums kovojant prieš pavergėją iki atgauti išplėstą laisvę ir nepriklausomybę.

Šiandien tautų apsisprendimo klausimas vis dar yra gyvas ir aktualus. Mes matome daug besikuriančių naujų valstybių Afrikoje, kur tautės dar labai mažai paliestos civilizacijos ir valstybinių gyvenimui nepriebrendusios. Neabejotinai ateis laikas ir raudonosios imperijos byrėjimui.

Laisvojo pasaulio lietuviams kovoje prieš pavergėją vadovauja VLIKas. Jo kova yra labai sunki, o budai sudėtingi ir neskelbiami. Efektingesnei kovai vesti yra labai reikalingi ir pinigai, kurių didžioji dalis eina įm. kovos prie mūšio fronto.

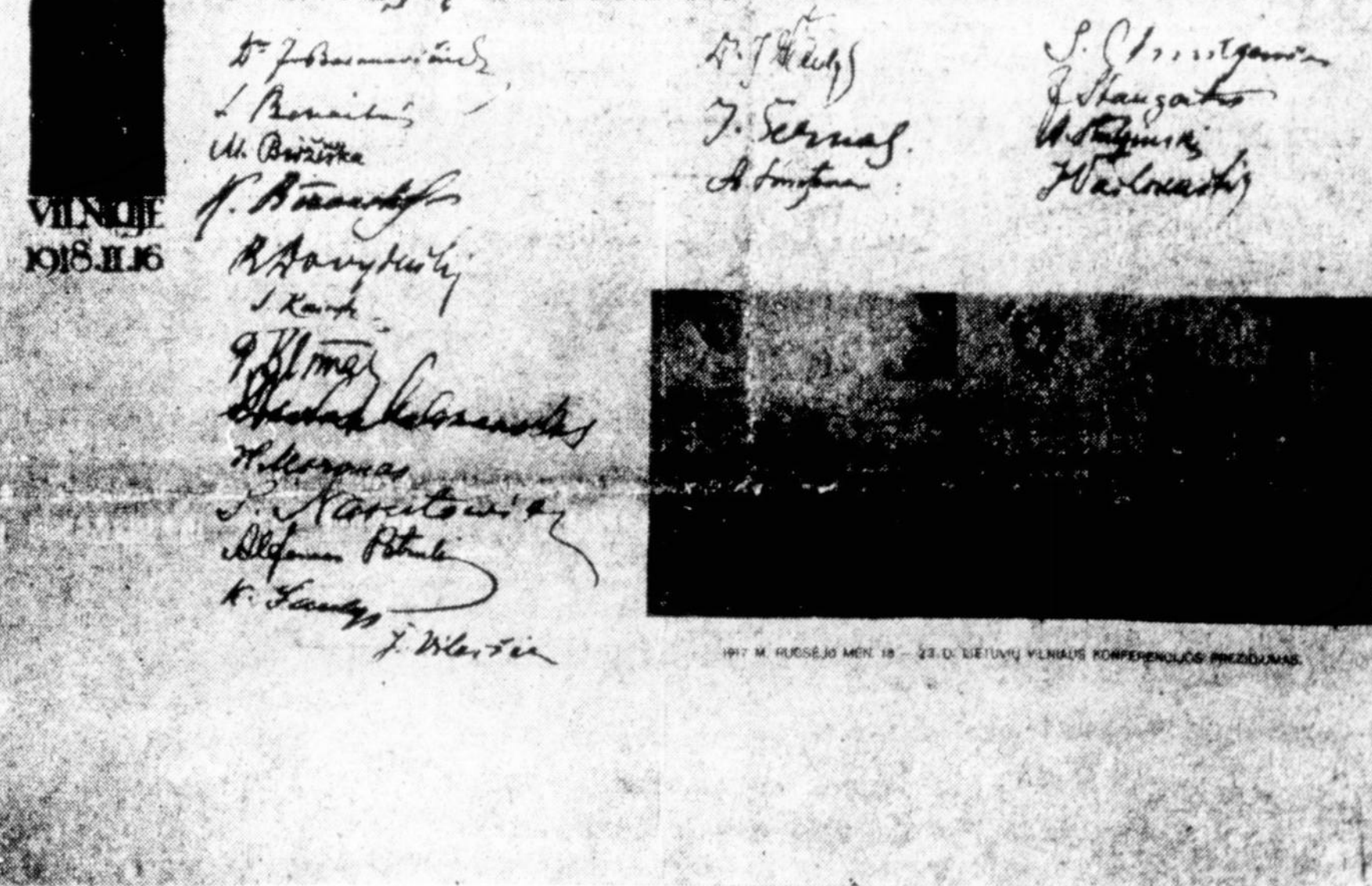
a. Radiui VLIK naudojasi

žinių perdavimui į pavergtą tėvynę lietuviškai per Madrido, Romos ir Vatikano radiofonus. Okupantas labai bijo tiesios žodžio iš laisvojo pasaulio ir įvairiausiais būdais prieš žinių siuntimą kovoja. Tačiau nei grasinimai, nei didelės baudmės nuo žinių siuntimo neatbaido. Reikia, okupantas nėra taip galingas nei saugus. Mes turime dar daugiau stiprinti ryšius su pavergta tėvyne oro bangomis, lėšas labai kelia ten kovingumo dvasią ir teikia daugiau vilčių.

b. Eltos Biuletenis. VLIKas informacijos tikslu leidžia Eltos biuletenis vokiečių, anglų, italų ir ispanų kalbomis. Tie biuleteniai yra siunčiami draugingų kraštų politikams, žurnalistams, visuomenininkams, mokslininkams, spaudai ir kt. Tie biuleteniai yra labai vertinami ir daug padeda prie lietuvių kovos.

1918 M. VASARIO 16 D. AKTAS

LIETUVOS TARYBA SAVO POSĖDYJE VASARIO 16 D. 1918 M. VIENU BALSU NUTARĖ: KREIPTIS Į RUSIJOS, VOKIETIJOS IR KITŲ VALSTYBIŲ VYRIAUSYBES ŠIO PAREIŠKIMU: LIETUVOS TARYBA, KAIP VIENTELĖ LIETUVIŲ TAUTOS ATSTOVYBĖ, REMDAMOS PRIPAZINTĄ TAUTŲ APSISPRENDIMO TEISĘ IR LIETUVIŲ VILNIUŠ KONFERENCIJOS NUTARIMU RUGSĖJO M. 18-23 D. 1917 M., SKELBIA ATSTATANTI NEPRIKLAIMSOMĄ, DEMOKRATINIĄS PAMATAIS SUTVARKYTĄ LIETUVOS VALSTYBĘ SU SOSTINE VILNIUJE IR TĄ VALSTYBĘ ATSKIIRANTI NIO VISŲ VALSTYBINIŲ BYSIŲ, KURIŲ YRA BUVĘ SU KITOMIS TAUTOMIS. DRAUGE LIETUVOS TARYBA PAREIŠKIA, KAD LIETUVOS VALSTYBĖS PAMATUS IR JOS SANTYKIUS SU KITOMIS VALSTYBĖMIS PRIVALO GALUTINAI NUSTATYTI Kiek GALIMA GREIČIAU SUSILUKTAS STEIGIAMASIS SEIMAS, DEMOKRATINIŲ BŪDŲ VISŲ JOS GYVENTOJŲ IŠRINKTAS.

KOVOTI, ISTVERTI, LAIMETI

Iš praeities tavo sūnus te stiprybė semia.

Tai įsidėmetini mūsų Tautos himno žodžiai. Gį šiais metais minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį, jie įgauna dar ypatingos reikšmės. Lygiai prieš šimtą metų — 1863 m. — lietuvių tauta sukilo prieš rusų carų priespaudą. Tai buvo jau kelintas iš eilės sukilimas, ir jis dar kartą parodė nemažą lietuvių tautos ryžtą iškovoti sau laisvę ir atstatyti savo nepriklausomą valstybę.

Iš tikrųjų lietuvių tauta visais laikais didvyriškai priešinosi svetimių priespaudai ir už savo teises bei laisvę kovavo net ir su daug už ją galingesniais priešais. Už savo teises ir laisvę ji tebesiaukoja ir šiandien, nors tiek 1863 m. sukilime, tiek vėlesnės kovos iš jos pareikalavo ir teberekalauja skaudžių aukų bei visko išsižadantį pasišventimo.

Lenkiamė galvas prieš tuos mūsų tautos didvyrius. Didžiuojamės jų idealizmu bei ryžtu. Jų karįgiškas pasiaukojimas neleidžia mums abejojti, jog tauta, sugebėjusi savo praeitį praturtinti tokiomis žygiams, anksčiau ar vėliau nusimes ir rusų komunistų į užmestą jungą. Juo labiau, kad ir šiuo metu lietuvių tauta jungo neaplenkia ir visomis įgalėmis priešinasi sovietinės užnacioms juos išnaikinti savo imperalistiniais tik-

slams. Griežtai smerkiam sustiprintą krašto išnaudojimą bei rusinimą. Prievarta priimama mūsų žmonių rusų kalba, spauda ir papročiai. Pastaruoju metu rusinimas — toji tipinga Maskvos kolonizacijos priemonė — yra spartinama ir visuotina. Vertiname ir remiame mūsų brolių pasipriesiminą visam, kas svetimųjų jiems jėga priimama. Kartu tikime, kad šis pasipriesiminimas ir savo tautinė kuryba — kiek ji dabartinėse jų sąlygose yra įmanoma — padės jiems išlikti sėmoningais, savo krašta, jo praeitį, kalbą bei kultūrą mylinčiais tautos nariais.

Smerkiame Sovietų veidmaininę politiką. Kai jie dedasi kitų žemųjų tautų išlaisvinimo remėjais, tuo pačiu metu atengiasi Lietuvai padaryti vis daugiau priklausančių nuo Maskvos. Šio sukto elgesio tikslų, nukreiptų prieš mūsų tautą, nesąžiningai paslėpė pažangioji Kremliaus tarnyba spandėdama įrodinėjimai, kad lietuvių tauta padinti tautas laisva tik sovietų globoje. Lietuvių jokios svetimos globos poreikis — Lietuvai reikia laisvės ir nepriklausomybės.

Reikiame padėk visiems tiems lietuvių kraštų atstovams Jungt. Tautose, kurie atskleidė Sovietų kolonizaciją Lietuvai ir ji parmerko. Bet labiau tad valdantys ir spaudą turintys genties genties

gams. Griežtai smerkiam sustiprintą krašto išnaudojimą bei rusinimą.

Prievarta priimama mūsų žmonių rusų kalba, spauda ir papročiai. Pastaruoju metu rusinimas — toji tipinga Maskvos kolonizacijos priemonė — yra spartinama ir visuotina. Vertiname ir remiame mūsų brolių pasipriesiminą visam, kas svetimųjų jiems jėga priimama. Kartu tikime, kad šis pasipriesiminimas ir savo tautinė kuryba — kiek ji dabartinėse jų sąlygose yra įmanoma — padės jiems išlikti sėmoningais, savo krašta, jo praeitį, kalbą bei kultūrą mylinčiais tautos nariais.

Smerkiame Sovietų veidmaininę politiką. Kai jie dedasi kitų žemųjų tautų išlaisvinimo remėjais, tuo pačiu metu atengiasi Lietuvai padaryti vis daugiau priklausančių nuo Maskvos. Šio sukto elgesio tikslų, nukreiptų prieš mūsų tautą, nesąžiningai paslėpė pažangioji Kremliaus tarnyba spandėdama įrodinėjimai, kad lietuvių tauta padinti tautas laisva tik sovietų globoje. Lietuvių jokios svetimos globos poreikis — Lietuvai reikia laisvės ir nepriklausomybės.

Reikiame padėk visiems tiems lietuvių kraštų atstovams Jungt. Tautose, kurie atskleidė Sovietų kolonizaciją Lietuvai ir ji parmerko. Bet labiau tad valdantys ir spaudą turintys genties genties

gams. Griežtai smerkiam sustiprintą krašto išnaudojimą bei rusinimą.

SOVIETŲ IR KUBOS PAVOJUS NEPRAEJO

R. S. KARPUS

Komunizmo pergalė, dar Leninas skelbė, kelyje didžiausia kliūtis yra

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance
of America

BERTHA PIVARONAS
MANAGER
ANTANAS SODAITIS
EDITOR

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
307 West 30th Street
New York 1, N. Y.
Tel. Lackawanna 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs
redakcijai reikia siųsti ne-
vėlu, kaip prieš savaitę, laikra-
stui numerui išleisti.
Keičiančios, būtina pranešti
prieš savaitę, kaip prieš savaitę, kaip
prieš savaitę, kaip prieš savaitę.

Vasario Šešiolikatajai

Štai vėl atėjo mūsų nepriklausomybės minėjimo šventė. Nepriklausomos Lietuvos negalima pamiršti, nes tai yra mūsų tautos gyvybės ar mirties klausimas. Mūsų taikina tauta ramiai gyvena, bet netikėtai buvome parblokti. Pergyvenam baisy tautos vergijos laikotarpį.

Nors nepalužom, bet vieni žuvo, kiti išsiblaškė visuose kontinentuose, kiti ištremiti Sibiran, kur kenčia sunkių vergijų. Kas, jei ne raudonieji rusai, kurie moka tik užmūst, apvogti ir ištremiti sukurę tokį pragarą ir tukstančius lietuvių priverstė apleist tėvynę. Kartais atrodo, kad Maskvos nusikaltėlių viešpatavimui ir galo nebūna...

Bet ne! Atminkim tik teisingus žodžius Vinco Kudirkos: "Nebus šitaip! Maskolių nebūs! Bus Lietuva! Lietuva žydės!..."

Kančia mūsų tautos didelė, bet ir ištvermė nemaža. Mūsų siekimai, kad Lietuva būtų nepriklausoma ir kiekvienas galėtų laisvai kvėpuoti bus pasiekti. Minėdami tautos šventę atnaujinkime pareigą tėvynei. Budėkim ir mūsų aukos nueisvės veltui. Kovokime iki pergaltės ir tauta atgaus laisvę.

S. Pilėnas

Visų SLA narių ir Tėvynės skaitytojų dėmesiai

Pasitaiko SLA nariui ar Tėvynės skaitytoji reikalus pakeisti gyvenamą vietą ir tuo pačiu adresu, kuriuo siunčiamas laikraštis. Tokiu atveju prašome skubiai laišku ar pašto kortele pranešti savo buvusių ir naują adresą. Tą padarykite neatidėdant. Laiška-nešys, neradęs adresato, per savo vietinį paštą daro SLA centrui pranešimą. Už kiekvieną tokį pranešimą centras turi paštui sumokėti po 10c. Tokie mokesčiai sudaro didėlia organizacijai išlaidas. Jų galėsime išvengti, jei pasistengsime skubiai pranešti savo gyvenamos vietos pakeitimą šiuo adresu:

T E V Y N Ė
307 W. 30th Street,
New York 1, N. Y.

Bijai vilko, neik į mišką,
Bijantis žaltio, bijo ir pančio.
Biznis dar ne draugystė,
Bloga byla, kai asaros byra.
Blogai įsivirti barsčiai atsi-
rūgsta.

SLA MAHANAY CITY, PA. KUOPA PASIRYŽO GAUTI NAUJŲ NORIŲ

Metiniam kuopos susirinkime sausio 6 d. buvo įvesdinta naujai perinkta kuopos valdyba: B. Baranauskas — pirmin., M. Abramavičius — vice pirm., J. Gegužytė — Žaloniene — užrašų sekret., A. Ramanauskas — fin. sekr. ir organizatorius, S. Gegužis — išdėstikas, S. Kuržinekas ir J. Pagonis — išdėst. globėjai, J. Pagonis — pinigų rinkėjas, J. Dumkus — maršalka, S. Gegužis — koresp. Mirus daktarui kvotėjui dr. Burke (Lukšys), jo vietoj kitas dar neįrinktas. Petrušauskienė ir O. Zėglienė.

Pažymėtina, kad pirm. Baranauskas, užr. sekr. Gegužytė — Žaloniene, išdėst. globėjai Pagonis ir pinigų rinkėja Zėglienė, yra Amerikoje gimę lietuviai, gražiai lietuviškai kalbą ir yra geri patriotai. Šioj kuopoj yra daugiau čia gimusių nei taip vadinamų atėvių. Man yra žinoma viena 10 narių šeima, priklausanti šiai kuopai, jų visų tik vienas yra gimęs Lietuvoj.

1963 metų pradžioje šioj kuopoj buvo 220 narių: 180 suaugusių ir 40 jaunuolių. Ne visi nariai čia gyvena. Yra jų Norfolk, Va., Alexandria, Va., Arlington, Va., Washington.

SLA DETROITO KUOPA KVIEČIA Į UŽGAVENIŲ VAKARĄ

SLA 352 kuopa nuo sausio mėn. susirinkimus pradėjo laikyti Liet. Namuose, 3009 Tillman St. Susirinkimai vyks ta pagal senąją tvarką, kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį, 12:30 val. Nariai prašomi įsidėmėti susirinkimų vietą ir laiką.

Vasario 3 d. susirinkime iš valdybos nedaravavo fin. sekret. pad. P. Venclevičius ir užrašų sekretorė-koresp. A. Balčiūnas. Tai jau antras mėnuo kai mūsų sekretorė serga ir jį susirinkimus atvykti negali. Susirinkime sekretorę pavadavo L. Bulgariš.

Susirinkimas paskyrė 20 dol. auką Lietuvos laisvinimo reikalams, kurie bus teikti Lietuvos Neprik. minėjime, Western High School salėje.

Naujas kuopos organizatorius K. Nausėda labai energingai darbuojasi ir vis ką nors suranda. Jis vėl pristatė naują narį, Stasį Suopį. Tai jau ne pirmas jo prirašytas narys.

J. Detroito Liet. Org. Centrai rinkti: A. Sukauskas, P. Januška ir F. Motuza.

Susirinkime dalyvavusieji rinkėjų nario mokesčius. Dauguma mokėjo už visus metus. Ši diena surinkta \$1,318.05. Svarbiausia susirinkimo tema, tai ruošiamas kuopos vasario 23 d., 7 val. vak., Liet. Namuose, 3009 Tillman St., Užgavėnių Vakarai. Visą vakarą parengimo našta daugiausia vėlka pats pirmininkas A. Sukauskas.

Programa bus plati ir įdomi. Ypač mums labai įdomu, kad turėsime programos pildytojų tarpe daug svečių. M. R. Jokubaitytės iš Clevelando šoks baletą. Tai Clevelando kylančios lietuvių žvaigždė. Be to, atvyksta Toronto Liet. Jaunimo Tautinių Šokių grupė "Gintaras", kurios vadovas mokytojas V. Toruta turi daug patirties tautinių šokių mene. Yra dalyvavęs keletą kartų televizijos programose. Pianu skambins O. Valytė.

Mūsų baletininkai irgi nesnaudžia. D. Miskinytė ir R. Sukauskas žada pasirodyti — lietuviškų šokių pynę.

D. C. Cleveland, O. Troy, N. Y., Philadelphia, Pa., Bridgeport, Conn., Chester, Pa. ir kitur. Vienas gyvena net tolimoj Californijoje. Dėl ko tie nariai taip išsiskaidę yra visiškai aišku. Darbams sumažėjus, žmonės keliai kitur. Tie nariai yra tikri SLA patriotai, nors ir kitur gyvena, jie vis tiek prisimena savo kuopą ir prisiduria mokesčius.

Elgoje 1962 metų nariai sumokėjo \$4,900.58. Centrai buvo pasiūstą \$4,792.16. Kuopos lėšos sausio 1, 1963 m. buvo \$119.64.

Susirinkime buvo pareikšta sveikų minčių, gyvai padiskutuota įvairūs klausimai ir padaryta atitinkami nutarimai. Susirinkimo dalyviai pažadėjo dėti pastangų kuopos narių skaičių padidinti. Jei bus taip padaryta, kaip buvo pažadėta, tai pabaigoje metų galėsime pasidžiaugti naujai narių duonėmis.

Kuopos susirinkimai būs sekmadieniais po pirmos dienos mėnesio, 1 val. popiet, visuose žinomoj vietoj. Nariai yra prašomi dar gausiau susirinkimus lankyti.

Korespondentas

Cicero, Ill.

J. Tarullo pagerbimas

Naujas pirmininkas Stepas Paulauskas parodė savo sumanumą. Aišku, su moterų talka, greitomis suruošė išleistuves — pagerbimą ilgamejo pirmininko P. J. Tarullo. Šeiminkės, Kizlaiteienė, Radauskienė, Simonaitienė, Čižauskienė, Deveikienė, Paulauskienė, gražiai pasiruošė priimti svečius. Stalai buvo apkrauti skanėstais. Didelė dėžė pyragėlių, dovana P. Bobilienės, leista laimėjimui. Buvo ir daugiau dovanų — P. Sukulienės, Kizlaiteienės, Ramanauskų, Kizlaiteienės, ir kitų.

Rengėjai rūpinosi, ar atvyks J. Tarulis, nes buvo šaltas oras, slidus kelias ir nakties laikas važiuoti tai ne juokai. Bet Stasaitienei rūpinantis, Taruliai atvyko su dukra Šleikiš, jos dukrele ir Mačyte. Ši yra gera dainininkė, tai padainavo pora kurinių. Tarulienė atvežė didelį tortą. SLA prezidentas P. Dargis, tai tikrai budrus žmogus: sužino, kas, kur yra rengiama SLA kuopoj, tai ir pasirodo su savo garbingu žodžiu, o kur galima, tai ir pats asmeniškai atvyksta.

Šį kartą Cicero pasiūlyti jami buvo neįmanoma, tai atsiuntė J. Tarulius pasveikinti raštu. Pobuvęs praėjo gerą nuotaikoj. Musų 301 k. ruostolių neturės. Laidotuvių direktorius Danol A. Petkus, asmeniškai negalėjo atvykti, nes tą vakarą minėjo savo laimingo gyvenimo sukaktį. Vienok nepamiršo savo SLA kuopos parengimo, jis suteikė 10 dol. auką.

Aš, kaip pionierius tos kuopos, turiu viešą širdingą padėką visiems prisidėjusiems prie šio parengimo. Tikrai buvo miela stebėti šeiminkes. Jos kaip tikros bitelės darbuosios ir nesėdėjo medutį vietą — lietuviškų šokių pynę.

ras mūsų išsibūvimas neatvystų, o klestėtų ir toliau.

Kuopos susirinkimai būs kiekvieno mėnesio pirmą trečiadienį, 7 val. vak., Liberty svetainėje, 14th St. ir 49th Ct., Cicero.

K. P. Deveikis

So. Boston, Mass.

Minėsim Tautos Šventę Bostono lietuvių Lietuvos nepriklausomybės pakeikimo 15 m. sukaktį minės vasario 17 d., 12:30 val. popiet, South Bostono aukšt. mokykloje sal. 15, Thomas Park.

Kalbės Lietuvos garbės konsulas adv. A. Šalna, svečias iš Chicago, inž. Jonas Jurkunas ir kiti.

J. minėjimą pakviesti senatorius Edward Kennedy, gubernatorius Endicott Peabody, kuris vasario 7 d. pasirašė deklaraciją, skelbiančią Vasario 16 d. Lietuvos dieną, pabaltiečių ir ukrainiečių atstovai.

Meninę programą atliks Postono lietuvių mišrus choras, vadovaujamas komp. Juliano Gaidelio, ir Onos Ivašienės Bostono lietuvių tautinių šokių sambaris.

Visi Bostono lietuvių kviečiami gausiai minėjime dalyvauti ir dosniai aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams.

Tą dieną, 10 val. ryto, šv. Petro liet. parap. bažnyčioj iškilmingos pamaldos.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos skyrius.

So. Boston, Mass.

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA AND FRATERNALISM

For more than 77 years the object and aim of the Lithuanian Alliance of America has been to alleviate suffering, to bring happiness and sunshine to our less fortunate members. This, of course, is the meaning of real fraternalism, and we are happy and proud that the Lithuanian Alliance of America can do this, in addition, of course, to the insurance policy and sick benefit which members hold in the Alliance.

Fraternalism is needed more today than ever.

An active youth program is of great importance to any and all organizations. Youth will readily catch the vision of fraternalism and continue this work which the great leaders of the past of the fraternal system started over 77 years ago in the Lithuanian Alliance of America. With this assurance and this spirit real fraternalism among us will march forward to greater achievement, to newer heights.

The older members of the Alliance have given their every efforts toward the successful growth of this organization which, naturally, is to be inherited by our youth. There is no doubt but what the future of this noble or-

ganization will be even more glorious in the hands and efforts of our younger generation.

It is our fervent hope that a great many of our younger people will become members of the Alliance and play an important part therein.

On February 22nd, 1963, in connection with a celebration of Lithuanian Independence Day in our central office in New York, the honoring of Dr. Jonas Slupas, who was one of the editors of the "New Dawn" 80 years ago, and honoring other deserving causes and members, a new membership drive, called the "New Dawn", will be announced by the Executive Board of the Alliance.

Let us hope that in the very near future there will be a New Dawn in Lithuania, and that the rays of this New Dawn will penetrate and warm the hearts of every Lithuanian, and inspire him and her to take part in the great work of the Lithuanian Alliance of America, by becoming a member of this oldest, largest and most successful Lithuanian fraternal organization in the world.

Nora Gugis,
Supreme Treasurer
Lithuanian Alliance of
America

PRESENT SITUATION IN OCCUPIED LITHUANIA

(Excerpts from the Report of the Chairman of the Executive Committee of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania (VLIK), J. Glenza, to the Plenary Session of the Committee).

Population

On January 1, 1962, the population of Lithuania was 2,853,000, while the census figure of January 15, 1959 was 2,711,000. Thus the increase is 141,000. According to the average natural increase of Lithuanian population (1,000/10) and in view of regular "voluntary" deportations from Lithuania, the influx of Russian colonists to Lithuania during the last three years should be ca. 80-90 thousand. For instance, the population of Vilnius at the beginning of this year was 261,000, while the influx of newcomers from the Soviet Union amounted to 20,000.

The attitude of the Communist Party toward the non-Russian nations, as reflected in the XXII Congress in 1961, is a far cry from Lenin's slogan "full right to self-determination for each nation" and from the decision of the Russian CP Congress in 1921, according to which the Party must fight against "phenomena of colonialism and great Russian chauvinism."

The XXII Congress spoke only about "pitiless fight against various phenomena of nationalism and chauvinism, against idealization of the past" and demanded that "the most important thing for each Soviet man is not belonging to one or another nationality, but the feeling of being a citizen of the Soviet land." It is also emphasized that "Russian language, which is national to Russians and common international to all nations of USSR, forms a much larger and broader linguistic community than an individual national language." (Pravda, November 2, 1962).

How do the Baltic people react to this campaign to assimilate them into Russia? A person who until recently worked in the transport system of Klaipeda related that truck drivers about to depart for Tallin, Estonia, used to ask to write down street names and traveling directions in the German language, because they would receive no answer if they would ask for them in Russian.

Agriculture

Experiments and leaps go on. At the beginning of this year Khrushchev announced the fight against grassland crops (clover, crop meadows) and demanded a rapid transition to hoeing and grain crops (peas, beans, corn, sugar beets). Lithuanian agricultural experts submitted a memorandum to Khrushchev, stating that transitions from one system to another require time and that the usefulness of grassland crops in Lithuania's climatic conditions cannot be denied. Khrushchev subsequently ridiculed these Lithuanian experts in a congress of Party officials and agricultural experts, held in Minsk.

There is a general increase in Lithuanian harvests, agricultural production and number of cattle. Yet this increase would be much more rapid if various compulsory "slave driver" methods would have been removed. Such methods are, however, becoming more numerous. The Ministry of Agriculture has been liquidated, and its functions transferred to the Ministry of Agricultural Production and Supply. The functions of the newly formed Agricultural Committee for all Lithuania

and the territorial production boards, which encompass 2-3 administrative regions, are strictly of the "slave-driving" kind. These new institutions are headed by party officials.

Lithuania fulfills comparatively well the compulsory agricultural deliveries imposed on her, but is poorly supplied with mechanic equipment. For instance, for processing the grain harvest, the Russia FSR has one combine for 253 hectares of grain crops, the Ukraine — 300 hectares, Latvia — 317 hectares, Lithuania — 532 hectares.

The transfer of the kolchozniki from single homesteads to common living sites, upon the demand of the Communist Party, is proceeding very slowly because of the slack tempo of housing conditions.

Industry

Industry is being developed in Lithuania with little regard to the natural demands of the country and is subordinated to Soviet interests. The Baltic worker has the reputation of being more steady and punctual, and therefore the Baltic countries have been charged with production of the more complex items. At present a whole series of precision machine tools and equipment are manufactured in Lithuania for factories of other countries. Thus, instruments for watch-making are manufactured in Siauliai for use in distant watch factories of the Soviet Union. Even the Lithuanian Communist press is expressing doubts about the wisdom of constructing certain plants in Lithuania: Tiesa has questioned the practicality of the industrial refrigeration equipment factory, now under construction in Ukmerge. The factory will employ 1,500 workers. The trouble, however, is that 15,000 tons of metal will have to be imported to the factory and the same total weight exported each year, while railway facilities are very inadequate.

All fishery bases from Leningrad to Karaliaucius (Kaliningrad) have been combined into one, with the center in Riga.

The larger plants now under construction: a superphosphate factory in Kedainiai; a power-station in Elektrėnai (four times more powerful than the hydroelectric power-station of Kaunas). The largest cast iron foundry in the Baltic states began work in Kaunas.

Education

Education is being further reorganized according to the decree of 1958, which introduced universal 8-year education, while further schooling until graduation is given in working youth schools, which combine learning with work.

This year the reform has been exposed to extensive criticism by educators and industrialists. The university receives a youth who is unprepared for study and the factory cannot prepare a qualified worker. (A conference on this problem in Moscow has fixed the time for the elaboration of rules concerning preparation of proper contingents of youths for university education). During the scholastic year 1961-62, 474,000 students attended schools of general education in Lithuania, 37,800

They Struggle On Baltic Folk Refuse to Be Swallowed by Reds

The former Baltic nations of Estonia, Latvia, and Lithuania, now incorporated into the Soviet Union, are often forgotten in the West. This report for the Daily Telegraph of London appears in The National Observer by special arrangement.

A quarter of a million refugees from Estonia, Latvia, and Lithuania, spread over the Western and neutral world, are hoping that the United Nations will work for the liberation of their countries, annexed by Russia in 1940 after their governments had granted the Red army and navy bases on their territories.

Britain and the other Western countries and some of the neutral lands have never recognized Russia's incorporation of these three independent republics into the Soviet Union.

Urging the United Nations recently to take up their cause, Prof. Birger Nerman, the Swedish chairman of the Baltic Committee in Stockholm, said: "The United Nations should not let the Balts be handicapped by their white skins in the small nations' struggle for independence."

— special grammar schools, 29,800 — universities and other schools of higher education.

The education departments continue complaining about the fact that not all children attend school and that many drop out.

Punitive Measures

This year was marked by spectacular trials for alleged speculation in currency and jewelry, including the trial involving the building of the church in Klaipeda. Also on trial were former members of the so-called self-protection battalions and officials of economic institutions. The verdicts were especially severe and included many death penalties.

The penal code has been changed and now provides more death penalties. It seems as if the regime wants to divert the attention of the population from daily shortages and to find scapegoats for those shortages.

The Lithuanian "new class" is eagerly seeking luxuries of the capitalist variety.

The party is often resorting to extreme measures. For instance, for many years the Party has been patronizing the construction of private apartments and small houses, because the authorities are not able to provide the population with adequate housing. As a result, average private construction of housing in the cities comprises 40% of the total construction. (Statisticheskii Sbornik, Moscow, 1961), while in Lithuania private construction surpasses 50%.

A recently published decree forbids private construction and speaks of the promotion of cooperative housing. Experts suggest that this new decree has a twofold: to curb the "bourgeois" inclinations of the high officials of the Soviet citizens completely dependent from the state and the party.

Evidence that the 6,000,000 Estonians, Latvians, and Lithuanians still hanker after independence and self government is continually filtering across the 200 miles of the Baltic separating them from Sweden. There are also many signs that Russia is worried by this "bourgeois nationalism," as her propagandists call it.

Priests Jailed, Others Shot

Five Roman Catholic priests have just been jailed for bourgeois nationalism in Lithuania. In Estonia and Latvia a number of laymen have been shot or jailed for similar offenses, plus "anti-Soviet partisan activities."

In Latvia two ministers — Valdemar Kalpinsh, culture and foreign affairs, and Vilis Kruminsh, education — were recently dismissed for "fostering national sentiments" instead of "promoting the community of the different peoples of the Soviet Union." The latter charge included teaching too much Latvian and not enough Russian in the schools.

Propaganda against "national sentiments" is being increased in all three republics. In Estonia, for example, the Association for the Dissemination of Political and Scientific Knowledge is giving

63,000 lectures this year and will increase the number to 105,000 by 1964. This association already has 11,000 lecturers. Last year they drew 2,200,000 listeners.

These measures are felt to be necessary because Estonia, Latvia, and Lithuania have produced proportionately fewer Communists than any other republic in the Union.

There are 989,000 Estonians living in the Soviet Union, according to the last census, of whom only 24,400 — one in every 40 — are party members. Of the 1,400,000 Latvians only 33,900 are Communists, and of the 2,326,000 Lithuanians only 42,800. In the Soviet Union one in 20 is a party member.

The reluctance of the Balts to accept Communism may explain why Russia shields them from contacts with the West. It is easier for Stockholm to spend a holiday at the distant Soviet resorts on the Black Sea than at Riga, Parnu, or other resorts just across the Baltic.

Russia has a further reason for isolating the three republics. Its chain of atomic missile bases, airfields, and naval bases stretching down their coasts and on the two Estonian islands of Saaremaa and Hiiumaa. The military importance of the three republics may explain, as much as Russia's economic exploitation of them, why so many Russian settlers hold key posts in their governments and ad-

— DAINORELIS —

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt.
Tą garbę gavome už gimę,
Jai ir neturim, taut prašt.

Kad ir keičtas apaščiems
Nėku paversti mus visus,
Lietuvių vaisingoji žemė
Tik vis gimdys lietuvininkus.

Kad dabėlys ir užtraukia
Ir vėtrės grūdinčia mus ardyt,
Kad ir keičtas pykdama šaukia
Ir kalbą mūsų nor išvaryt.

Kaip žuvis druska prie Nemunėlio,
Lietuviai nieko tik netbos,
Kaip eglė ten prie Šešupės,
Ir vėtrų, ir žiemų žaliuos.

Drutai laikykis ir stoveki,
Lietuviškoji giminė,
Draugai lietuviškai kalbėki,
Tegul sau pyksta nežinė.

Tegul sau pyksta, kas nežino,
Kalba senoji kaip miela,
Kurioj mus lietuviams mokino
Tėvelis, miela motina.

J. SAUVERVAINAS

IŠKIRPK

METINĖ AUKA LIETUVOS LAISVINIMUI

Giliai atjausdamas skaudžią Lietuvos padėtį, griežtai stovėdamas už jos išlaisvinimą ir, atnaujindamas savo ryžtą aktyviai dalyvauti išlaisvinimo pastangose, deduos prie to ir savo auką. Neturėdamas galimybės dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime, savo auką š... siunčia tiesiai į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą —

LITHUANIAN AMERICAN COUNCIL, INC.

6818 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

Vardas, pavardė

Adresas

ministration

For instance, in the last Soviet census, Lithuania's total population of 2,711,000 contained only 2,151,000 Lithuanians; Estonia's 1,197,000 had only 893,000 Estonians, and Latvia's 2,093,000 only 1,298,000 Latvians.

In Lithuania 3 out of the 23 cabinet ministers are Russians; in Latvia 5 out of the 29; and in Estonia 5 out of the 24. In Estonia 25 per cent of the membership of the Central Committee of the Communist Party is Russian; in Lithuania and Latvia, 28 and 39 per cent, respectively.

It is true that Russia has industrialized the three republics, but the local populations have not benefited accordingly. For example, industrial output per man is 250 per cent higher in Estonia than before the war, yet there has been no rise in real wages. Increasing urbanization has led to an acute housing shortage for which no settlement is in sight.

Russia's claim that Estonia, Latvia, and Lithuania are better off under her rule would win more credence if she would allow those Balts who wish to emigrate to Sweden and join their refugee relatives there to do so. Sweden has granted entrance and residence visas for hun-

dreds, but the Red puppet governments will not let them out.

Tėvynė

KAS GIRDĖT PAS MUS IR KITUR

PREZIDENTUI NELEIDO PASIVAİKŠCIOTI

Praėjusį sekmadienį prezidentas John F. Kennedy buvo New York'e. Ryta iš svainio Stephen Smith namų prezidentas su dukrele Caroline išėjo į Central Park pasivaikščioti, bet nuo šio malonumo turėjo atsisakyti ir grįžti atgal, nes greitai susirinko žioplėnėjančių būrys ir sutrukė rytinį pasivaikščiojimą.

FILMAI LIETUVISKOS KULTūros DALIS

Visuose kontinentuose lietuviškų filmų gamina lietuviai žinantieji filminį meną. Filma bus puiki dovana businai laisvai Lietuvai.

Žalgirio kautynėse 1410 m. lietuviai iš priešų atėmė 56 karines vėliavas. Pasaulio lietuvių sporto olimpiada ir kitas nepamirštamam filme "Lietuva — Europos Nugalėtoja". Algirdo Gustaičio tekstas, Povilo Jasiukonio filminis redagavimas. Lietuviška muzika. Kitokie filmai. Teirautis: Litu-Filmas, 269 Norton St., New Haven, Conn.

Jaunimui bei suaugusiems vertingą filmą gamina Stasinais Film Studios, 725 19th Pl., Chicago 16, Ill. Dirba bendradarbiaujant su A. Gustaičiu. Abi lietuviškos filmų studijos išnomoja lietuviškų filmų pilnam seansui. Filmai 16 mm, optiniais garaisais.

TIK UŽ VIENĄ DOLERĮ

Kas nori pažinti Mažąją Lietuvą, jos praeitį, krašto gamtos grožį ir pasiskaityti žinių iš okupuotos Mažosios Lietuvos ar iš mažlietuvių veiklos lasivame pasaulyje, tas skaityt galiausiai iliustruotą originaliais vaizdais laikraštį LIETUVOS PAJURĮ.

Laikraštis išeina kas trys mėnesiai ir kainuoja \$1.00 metams. Užsisakyti niekad nevelu. Dar galima gauti beveik visus ankščiau išėjusius LP numerius.

Laikraštį gausite pasiuntę 1 dolerį adresu: Lietuvos Pajuris, 7116 Cartier St., Montreal, P. Q., Canada.

LIETUVES KURINIAI AMERIKIEČIŲ PARODOJ

Nuo vasario 10 d. iki kovo 5 d. Riverside muzėjuje, 310 Riverside Drive ir 103rd St., New York'e, vyksta amerikiečių dailininkų "Modern Artists Guild" darby paroda. Joje su trimis savo kuriniais dalyvauja lietuvi dailininkė Aleksandra Vitkauskaitė-Merker, Modern Artists Guild vicepirmininkė.

Paroda atidara nuo 1-5 val. po pietų.

Tautos Šventės Minėjimas New York'e

New Yorko Lietuvių Taryba ruošia Vasario 16-los minėjimą, kuris įvyks vasario 17 d., 1 val. popiet, Webster Hall, 119 E. 11th St., Manhattan. Pagrindiniai kalbėtojai bus kongresmanas John V. Lindsey ir St. Santvaras. Meninė dalį atliks solistė Irena Stankunaitė, akompanuojant muz. J. Stankunai, Operetės choras, vadovaujant M. Cibui, akompanuojant pianistei Ald. Kepalaitė, ir New Yorko Tautinių Sokių grupė, vadovaujant J. Matulaitienei.

Po minėjimo šokiai, grojant Alg. Starolio orkestrui. Visi lietuviai kviečiami kuo skaitlingiausiai minėjime dalyvauti. Tuo mes parodysim, kad Lietuvos reikalus ir pa meilę yra visiems svarbi, o kova dėl jos laisvės nematoma epui iki šios laisvės rytojus.

Dainininkė Justina Sriubiškienė

Solistė J. Sriubiškienė dainininkę mokytis pradėjo 1943 m. Vilniuje. Turėdama gražų tembrą ir puikią dainavimą medžiagą — balsą, pamėgimą ir meilę dainai, tobulinosi pas žinomus tos srities specialistus muziką Kavecką, muziką Chomskį, Vokietijoj pas muz. Lades, Montrealyje pas operos sol. Kardelienę ir ilgesni laiką Toronto konservatorijoje pas muz. A. Jassner.

Sol. J. Sriubiškienė yra talentinga dainininkė ir maloni asmenybė. Dar gyvenant stodoje, Vokietijoje, ji buvo dažnai kviečiama dainuoti į įvairius minėjimus ir parengimus. Kanadoj su pasisekimu yra dainavusi įvairiose lietuvių kolonijose.

Dainavimą ji nėra apleidusi ir šiuo metu dažnai pasirodo įvairiuose minėjimuose ir koncertuose.

Kaip daugelis mūsų tautiečių, taip ir sol. Sriubiškienė, kasdieninę duoną pelnosi dirbdama fabrike. Kartu su ja visa jos šeima, t. y. jos vyras ir du mokyklinio amžiaus vaikai, įsijungę į SLA Toronto 236 kuopą, tapdami garbinos organizacijos nariais, kuriuos prirašė centrinis organizatorius S. Jokubaitis.

Butų labai gražu, kad SLA didesnės kuopos, ypatingai Amerikoje, savo minėjimų, parengimų programas pagražinti kviestų SLA narę sol. J. Sriubiškienę iš Toronto. Labai patartina SLA kuopų rengiamose iškilmėse duoti progos savo nariams menininkams pasirodyti su daina, muzika, tautiniais šokiais ar vaidyba.

S. Jokubaitis

ST. CATHARINES, CANADA

SLA 278 kuopos metinis susirinkimas kviečiamas vasario 17 d., 4 val. popiet, pas fin. sekretorių, P. Polgrimą, 172 Glendale.

SUNKUS STUDENTŲ GYVENIMAS LIETUVOJE

Is Lietuvos atvykę pasakoja: ubagiškas stipendijas gauna studentai — Daug kas Lietuvoje klausosi lietuviškų radio transliacijų iš Vakarų

Tik ką iš Lietuvos atvykę, paklausti apie studijuojančio Lietuvos jaunimo gyvenimą, pasakojo štai ką: dauguma studentų, lankančių aukštąsias mokyklas, gauna stipendijas. Jos duodamos atsižvelgiant į studento tėvų uždarbį. Jei studento tėvų ar globėjų šeimoje mėsėdais uždarbis kiekvienam asmeniui sudaro apie po 40 rublių, tokiu atveju studentas stipendijos negauna. Jos nėra didelės ir studentai priversti labai taupiai gyventi.

Pvz. Vilniaus Universiteto studentai pirmaisiais mokslo metais kas mėnuo stipendijos gauna po 21 rb. (žinoma, žiemš papildomai pinigų tenka prisidurti dar gaunant iš tėvų ir kt... budais). Panašios ir Pedagoginio instituto stipendijos. Tie studentai, kurie geras pažymiais baigia pirmuosius metus, antraisiais mokslo metais jau kas mėnuo gauna... po du rublių daugiau, tad — po 26 rb. stipendijos. O jei pirmuosius mokslo metus baigia penketukais, tai kitais metais stipendiją jau padidinama 25%. Kiek aukštesnės stipendijos — Kauno Politechnikos instituto studentams (po 29 rb., paskutiniaisiais metais — apie 40 rb.).

O kaip su dirbančiais studentais? Čia žiūrima, kiek studentas per mėn. uždirba. Jei jis gauna ne daugiau, kaip 50 rb., tai jam stipendija mokama.

Pasizadėjimai iš medicinos studentų. Daug aukštąjį mokslą baigusiu vengia vykti dirbti į provinciją. Panašiai būna ir su jaunais gydytojais. Dėl to pastaruoju metu iš stojančiųjų studijuoti mediciną reikalaujama raščiųsiu pasizadėjimų, kad jie, baigę studijas, vyks į darbą "pagal paskyrimą."

Kaip priimami studentai į aukšt. mokyklas? Stojantiems reikia laikyti egzaminus. Pirmenybė teikiama tiems egzaminams išlaikiusiems, kurie turi darbo stažą. Pasakotojai teigia, kad nebūtinai kreipiamas dėmesys, ar stojantis yra buvęs komjaunuoliu. Priimant studijuoti, komisijoje, be mokytojo personalo atstovų, kiekvieną atvejų taip pat dalyvauja fakulteto, kurin studentas stotų, komjaunimo sekretorius ir universiteto (ar kitos aukšt. mokyklos) komjaunimo sekretorius. O egzaminus išlaikiusių kandidatų priėmimą studijuoti, paprastai priklauso nuo jo, jis bus komjaunimo... Pasakotojai teigia, kad Vilniaus universitete apie 90% studentų priklauso komjaunimui. Tačiau vid. mokyklose esą apie 40% moksleivių komjaunuočių.

Atvykusių nuomone, Lietuvoje nemaža žmonių klausosi lietuviškų radio transliacijų iš Vakarų. Vilniaus universiteto studentai taip pat klausosi jų pranešimų. Nors transliacijų klausomumas trūkdomas, tačiau dažnai pavyksta pranešimų išklausyti netrukdomai.

PROF. J. KRISCIUNAITIS — 75 METŲ AMŽIAUS

Sausio 18 d. Lietuvoje paminėta akademiko prof. Jono Kriščiūno 75 m. amž. sukaktis. Mokslininko vardas žinomas ir už Lietuvos ribų. Žinomi prof. J. Kriščiūno ve-

alai: Augalininkystė (tanot Vilniaus radijo — nepakeičiamas vadovėlis agronomijos darbuotojams). Bitininkystė ir kt.

Šiuo metu sukaktuviniukas rašo stambų voiką apie sodininkystę. J. Kriščiūnas yra Sov. S-gos Lenino vardo žemės ūkio akademijos ir Lietuvos Mokslo akademijos tikrasis narys. Jam buvo suteiktas nusipelnusio mokslo veikėjo garbės vardas.

Sausio 18 d. Lietuvos žemės ūkio akademijos, Kaune, okty salėje, įvyko Kriščiūnui pagerbti iškilmingas posėdis. Buvo daug sveikinių.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Vasario 9, 1963

Išmokamos Apdraudos

ANTANAS WOLTAS, 17 kp., Brockton, Mass., gimęs vasario 15, 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 12, 1940 m., mirė sausio 26, 1963 m. Velionio dukteriai, Lorraine Woltas-Beckman, apdraudos išmokėta	\$250.00
JUSTINAS M. BUCINSKAS, 50 kp., Binghamton, N. Y., gimęs gruodžio 6, 1885 m., Panevėžio apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 4, 1919 m., mirė sausio 24, 1963 m. Velionio sūnui, Edvard J. Buchinsky, apdraudos išmokėta	\$1,000.00
GERVAZAS ASTASAUSKAS, 64 kp., Baltimore, Md., gimęs gegužės 15, 1893 m., Vilkaviškio aps., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 6, 1917 m., mirė sausio 10, 1963 m. Velionio sesers anukui, Edis Raguckis, apdraudos išmokėta	\$300.00
POVILAS SERTVITIS, 87 kp., Omaha, Nebr., gimęs rugpjūčio 25, 1884 m., Naumiesčio val., Tauragės apskr., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 13, 1924 m., mirė lapkričio 28, 1962 m. Velionio sūnui, Barney Szwertwits, apdraudos išmokėta	\$240.00
JONAS PIKELIS, 142 kp., New Haven, Conn., gimęs 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 4, 1940 m., mirė sausio 2, 1963 m. Velionio žmonai, Onai Pikelienei, apdraudos išmokėta	\$250.00
Viso	\$2,040.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso	\$15,706.00

Išmokamos Ligoje Pašalpos